

Link do produktu: <http://www.empi2.pl/powstanie-wielkopolskie-1918-1919-zeszyt-cwiczen-dla-szkoly-podstawowej-p-835.html>

Powstanie Wielkopolskie 1918-1919. Zeszyt ćwiczeń dla szkoły podstawowej

Cena	12,00 zł
Dostępność	Książka dostępna
Numer katalogowy	ZPWSP
Kod CN	4901

Opis książki

Zeszyt ćwiczeń zawiera zarówno istotne wiadomości na temat Powstania Wielkopolskiego, jak i bloki interesujących ćwiczeń; historia

Autorzy: Maria Pacholska, Wiesław Zdziabeł
Wyd. 1, 2008
ISBN 978-83-89287-85-4
ss. 48
oprawa: miękka

Zeszyt ćwiczeń zawiera pięć rozdziałów. W **rozdziale pierwszym** zamieszczono informacje o polskich powstaniach w pierwszej połowie XIX wieku oraz o procesie germanizacji i sposobach, jakimi Polacy z nią walczyli. W **rozdziale drugim** omówiono I wojnę światową, następnie opisano wydarzenia, które doprowadziły do wybuchu Powstania Wielkopolskiego oraz jego zwycięskiego finału w Poznaniu. W **rozdziale trzecim** przedstawiono dwa główne etapy przebiegu powstania w Wielkopolsce, a w **rozdziale czwartym** – wydarzenia w Wielkopolsce od lutego 1919 r., a także przebieg ustalania granic II Rzeczypospolitej Polskiej. **Rozdział piąty** stwarza czytelnikowi szansę wejścia w rolę badacza historii powstania w jego stronach rodzinnych (miejsowości, najbliższej okolicy). W książce znajdują się ponadto **teksty źródłowe, wiersze, fotografie, mapki, karty pracy i karta samooceny**.

Z recenzji dr Izabeli Skórzyńskiej:

Narracja poszczególnych części i rozdziałów uzupełniona jest o materiał ikonograficzny – fotografie i symbole Powstania. Jest ona bardzo rzeczowa, uporządkowana i ustrukturyzowana, co ułatwia jej lekturę i pracę z blokiem ćwiczeniowym (...). Blok ćwiczeniowy (...) zawiera różnorodne propozycje pracy z narracją historyczną i materiałem źródłowym oraz poglądowym. Zdecydowana większość ćwiczeń ma charakter aktywizujący, zwłaszcza te, w których autorzy proponują pracę z mapami, tekstami źródłowymi, wśród których, co warto jest podkreślić, znajdują się także wspomnienia i teksty poetyckie. (...) Na szczególną uwagę zasługuje ostatni blok ćwiczeń, wyposażony w karty pracy dla ucznia, którego tematem przewodnim jest pamięć Powstania Wielkopolskiego w „małej ojczyźnie” (...). Autorzy ćwiczeń proponują działania w terenie – wizytę w muzeum, wyszukiwanie i odwiedzenie miejsc pamięci związanych z Powstaniem, a nawet dłuższą wycieczkę, której rezultaty uczniowie mogą opisać, wypełniając stosowną kartę ćwiczeń.

Spis treści

Od Autorów

I. Wielkopolska w XIX w.

1. Czas powstań narodowych (1795-1864)
2. Walka z germanizacją (1864-1914)
3. Twierdza Poznań na przełomie XIX i XX w.

Ćwiczenia

II. Powstanie w Poznaniu

1. I wojna światowa (1914-1918)
2. Dzień 27 grudnia 1918 r. w Poznaniu
3. Walki o Poznań (28 grudnia 1918 r. – 6 stycznia 1919 r.)

Ćwiczenia

III. Powstanie w Wielkopolsce

1. Od grudnia 1918 r. do połowy stycznia 1919 r.
2. Od połowy stycznia do 16 lutego 1919 r.

Ćwiczenia

IV. Do II Rzeczypospolitej Polskiej

1. Po Powstaniu Wielkopolskim

- 2. Ustalanie granic II Rzeczypospolitej Polskiej
- Ćwiczenia
- V. Powstanie Wielkopolskie w mojej „małej ojczyźnie”
- VI. Karta samooceny

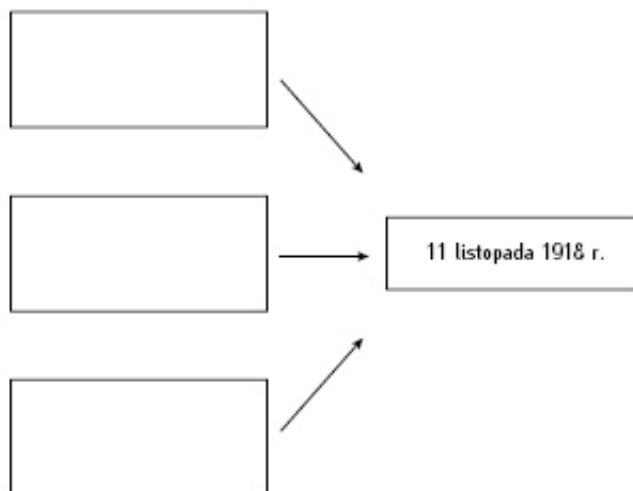
Przykładowe strony

Przykładowe strony egzaminu

Ćwiczenia

1. Uzupełnij schemat, wpisując odpowiednio wydarzenia, które doprowadziły do podpisania przez Niemcy rozejmu w Compiègne:

Punkty	
Do zdobycia	Twoje punkty
3	

2. Co dla Polaków oznacza data 11 listopada 1918 r.?

Punkty	
Do zdobycia	Twoje punkty
1	

.....

.....

.....

.....

6. Przeczytaj teksty źródłowe (A i B), a następnie wykonaj polecenie.

Punkty	
Do zdobycia	Twoje punkty
4	

A. Umundurowanie powstańców wielkopolskich.

Źródło: *Wspomnienia z Powstania Wielkopolskiego*, oprac. Janusz Karwat, Poznań 2007, s. XIX.

Od połowy grudnia 1918 roku nastąpiło nasilenie działalności organizacji polskich i coraz częściej widoczne były oznaki polskości na mundurach zdemobilizowanych żołnierzy. Wydarzenia 27 grudnia i następujących dni zniosły ograniczenia w tym zakresie. Powstańcy, czyli na ogół zdemobilizowani żołnierze, nosili najczęściej mundury kroju niemieckiego wyniesione z frontu. Od niemieckich żołnierzy odróżniali się oznakami narodowymi: opaska biało-czerwona, rozetka, a rzadziej kokarda biało-czerwona, noszone na piersi lub czapce. Od 21 stycznia 1919 roku wprowadzono jednolite umundurowanie, którego najbardziej charakterystycznym elementem była wysoka rogatywka w pruskim kolorze feldgrau (szarozielonym z pętelką z przodu w kształcie trefla z lewej strony czapki). Przypięty nad daszkiem orzeł miał otwartą koronę. Należy zwrócić uwagę na specjalnie ustanowione oznaczenia stopni wojskowych, które noszono na rękawach.

B. 8 stycznia 1919, Poznań – Rozkaz dzienny nr 3 Dowództwa Głównego o przydzielach służbowych, składzie organizacyjnym i odznakach siły zbrojnej w Wielkopolsce (fragment).

Źródło: *Powstanie Wielkopolskie 1918–1919. Wybór źródeł*. Oprac. A. Czubiński i B. Polak, Poznań 1983, ss. 152–153.

4. Oficerowie i szeregowcy należący do oddziałów wojskowych mają nałożyć tymczasowo następujące odznaki:

- 1. U czapki: orzełek srebrny (wybór metalu dozwolony, rozmiary orzelka ca 3,5x3,5 cm) i kokarda biało-czerwona.*
- 2. Po obu stronach kołnierza u płaszcza i bluzy – 1 i pół cm od brzegu pionowy pasek biało-czerwony w szerokości 1 cm (kolor czerwony bliżej zapięcia). Odznaki szarż podoficerskie i oficerskie będą uregulowane następnymi rozkazami w myśl przepisów obowiązujących dla całego Wojska Polskiego.*

Głównodowodzący:

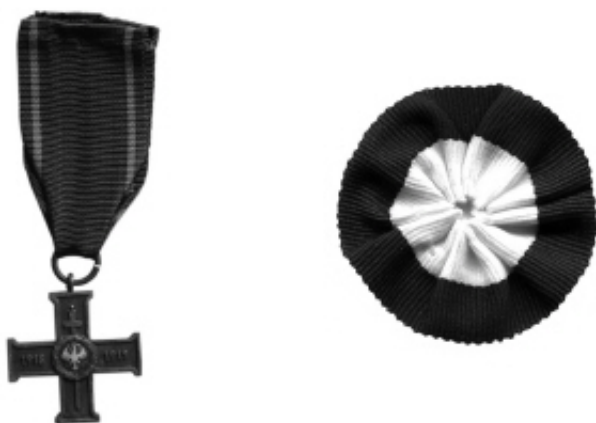
Taczak

IV. Do II Rzeczypospolitej Polskiej

1. Po Powstaniu Wielkopolskim

W okresie obowiązywania rozejmu trewirskiego (16 II – 28 VI 1919 r.) Wielkopolskę od Polski oddzielała granica państwowa, a od Niemiec linia demarkacyjna (tymczasowa granica). W myśl prawa międzynarodowego region ten nadal był częścią państwa niemieckiego. Ale Polacy już 8 stycznia przejęli w swoje ręce najważniejsze urzędy. 10 kwietnia zaczęto zmieniać w całej Wielkopolsce napisy niemieckie na polskie: na budynkach urzędów państwowych, stacji kolejowych itd. Również ulice odzyskały polskie nazwy. 15 maja język polski został uznany za obowiązujący w urzędach.

Fot. 5. Krzyż powstańczy, nadawany po II wojnie światowej przez władze polskie uczestnikom Powstania Wielkopolskiego, oraz kokarda w barwach narodowych przypinana do mundurów

Po podpisaniu przez Polskę traktatu wersalskiego rozpoczął się proces łączenia Wielkopolski z resztą kraju – 1 lipca zniesiono granicę celną między tym obszarem a Polską. 6 listopada rozwiązano Komisariat Naczelnej Rady Ludowej. Wielkopolska stała się częścią II Rzeczypospolitej.

O Autorach

Maria Pacholska i Wiesław Zdziabek – nauczyciele z wieloletnim stażem pracy i doświadczeniem, doradcy metodyczni historii i wiedzy o społeczeństwie w Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli w Poznaniu, autorzy i współautorzy kilkudziesięciu publikacji, w tym programów nauczania, podręczników, zeszytów ćwiczeń i poradników oraz artykułów popularnonaukowych. Ich pasją

jest historia regionalna. W 2012 roku Wiesław Zdziabek otrzymał honorowy tytuł Profesor Oświaty.